

Til Økonomiudvalget

08-06-2017

Økonomiaftalen for 2018

Regeringen og KL har den 1. juni 2017 indgået aftale om kommunernes økonomi for 2018. Hovedelementerne i aftalen er:

Sagsnr.
2017-0229047Dokumentnr.
2017-0229047-1

- Med moderniserings- og effektiviseringsprogrammet er parterne enige om, at kommunerne kan frigøre 1,0 mia. kr. i service i 2018, hvoraf 0,5 mia. kr. forbliver i kommunerne som hidtil forudsat.
- De resterende 0,5 mia. kr. reserveret til prioritering bredt i den offentlige sektor samt yderligere 0,3 mia. kr. tilføres kommunerne til borgernær kernevelværd i 2018.
- Bruttoanlæg hæves fra 16,3 mia. kr. i 2017 til 17,0 mia. kr. i 2018.
- Finansieringstilskuddet på 3,5 mia. kr. videreføres i 2018, hvoraf 2 mia. kr. fordeles pba. kommunernes grundlæggende økonomiske vilkår.
- Regeringen vil søge tilslutning til at stramme den eksisterende modregningsordning for kommunale parkeringsindtægter

Sagsbehandler
Marie-Louise Spangsberg,
Margrethe Grevy,
Lene Toftkær,
Max Nielsen

I notatet orienterer Økonomiforvaltningen (ØKF) om foreløbige skøn af de økonomiske konsekvenser for Københavns Kommune ift. forudsatte niveauer i indkaldelsescirkulæret for budget 2018 (IC2018), jf. tabel. De enkelte elementer udfoldes efterfølgende.

Tabel. Økonomiske konsekvenser af økonomiaftalen

	Balance ØA2018, mio. kr.	Effekt KK 2018, mio. kr.
Økonomiaftale 2018		
Service		
Service hæves ift. udgiftsloft til prioritering af borgernær kernevelværd	+800	+81
Anlæg		
Bruttoanlæg hæves fra 16,3 til 17,0 mia. kr.	+700	+71
Finansiering		
Ekstraordinært finansieringstilskud	3.500	+158
Heraf fordelt til alle kommuner	1.500	+158
Heraf fordelt på baggrund af grundlæggende økonomiske vilkår	2.000	0
Øvrigt		
Særtilskud til vanskeligt stillede kommuner, løft finansieret af kommunernes bloktilskud	350	-11
Tilskudspulje til skattenedsættelser på op til 450 mio. kr.	338	0
Lånepulje til styrkelse af likviditet til vanskeligt stillede kommuner	500	0
Lånepuljer til investeringer, løft finansieret af kommunernes bloktilskud	650	-5
Midtvejsregulering af overførsler og pris- og lønskøn i 2017	0	0
I alt		+316

ØKF understreger imidlertid, at aftalen foruden ovenstående ligeledes omfatter en række tekniske elementer og skøn, som har økonomiske konsekvenser for kommunens indtægter, men som ikke fremgår af aftalen. De samlede økonomiske konsekvenser af aftalen indarbejdes med augustindstillingen på baggrund af Økonomi- og Indenrigsministeriets tilskudsudmelding.

Service

Regeringen og KL er med afsæt i de gennemførte initiativer i moderniserings- og effektiviseringsprogram enige om, at der i 2018 samlet kan frigøres 1 mia. kr. Heraf frigøres 0,5 mia. kr. til prioritering bredt i den offentlige sektor, hvilket er afspejlet i udgiftslofterne fra 2018-2020.

Det kommunale udgiftsloft er udgangspunktet for den kommunale service-ramme for 2018. Regeringen og KL er enige om at løfte dette udgangspunkt med 800 mio. kr. til prioritering af borgernær kernevelfærd, herunder for at understøtte kommunernes arbejde med at yde værdig pleje og omsorg for ældre borgere. Københavns andel udgør 81 mio. kr. Regeringen og KL er enige om, at de resterende 0,5 mia. kr. frigjorte midler fra moderniserings- og effektiviseringsprogrammet i 2018 forbliver i kommunerne til kernevelfærd som forudsat med IC2018.

Anlæg

Bruttoanlægsniveauet hæves samlet set fra 16,3 mia. kr. i 2017 til 17,0 mia. kr. i 2018, hvilket svarer til et løft på 0,7 mia. kr. Set i forhold til det forudsatte niveau i IC2018 medfører resultatet en stigning i Københavns Kommunes råderum på ca. 71 mio. kr.

Der indføres loft over det budgetterede anlægsniveau i 2018 og 1 mia. kr. af bloktilskuddet gøres betinget af, at kommunernes budgetterede anlægsudgifter holder sig inden for den aftalte udgiftsramme under hensyntagen til det samlede budgetterede niveau for drifts- og anlægsudgifter.

Finansiering

Ekstraordinært finansieringstilskud på 3,5 mia. kr.

Der er aftalt et ekstraordinært finansieringstilskud på 1,5 mia. kr., som forventes fordelt til alle kommuner og et ekstraordinært finansieringstilskud på 2 mia. kr., som fordeles efter kommunernes grundlæggende økonomiske vilkår.

ØKF forventer i lighed med tidligere år ikke, at Københavns Kommune får andel i de midler, der fordeles efter kommunernes økonomiske vilkår. Kommunens andel af tilskuddet fordelt efter befolkningsandel udgør ca. 158 mio. kr.

Der er ikke forudsat indtægter fra ekstraordinært finansieringstilskud i IC2018. Det betyder, at effekten for Københavns Kommune er et løft på 158 mio. kr.

Øvrige

Lånepulje anlæg på 250 mio. kr. målrettet investeringer med et effektiviseringspotentiale og lånepulje på 400 mio. kr. målrettet kommuner med behov for større strukturelle investeringer samlet 650 mio. kr.

Niveauet er 50 mio. kr. over det forudsatte niveau i IC2018 og forudsættes finansieret af bloktilskuddet. Effekten for Københavns Kommune er en sænkelse af bloktilskuddet på ca. 5 mio. kr.

Lånepulje til styrket likviditet på 500 mio. kr.

Puljen forudsættes finansieret af staten. Kommunen forventes ikke at søge om lån fra puljen, og puljen har dermed ikke effekt for kommunens økonomi.

Løft af særtilskudspulje til 350 mio. kr. til særligt vanskeligt stillede kommuner

I IC2018 var det forudsatte niveau 250 mio. kr. Kommunen forventes ikke at kunne komme i betragtning til et tilskud. Det forhøjede niveau forudsættes finansieret af bloktilskuddet og medfører dermed et fald på 11 mio. kr. for Københavns Kommune.

Tilskudspulje til skattenedsættelser på op til 450 mio. kr.

Parterne er enige om, at kommunerne skal arbejde for at sænke skatterne med samlet set 250 mio. kr. i 2018 under ét. Med henblik på at understøtte skattenedsættelser i den enkelte kommune etableres derfor en tilskudsordning til skattenedsættelser på 450 mio. kr. Tilskudsordningen målrettes kommuner, der nedsætter indkomstskatten uden at hæve andre skatter. Tilskudsprocenten kan højst udgøre 75 pct. af provenutabet i 2018, 50 pct. i 2019 og 2020 og 25 pct. i 2021. Hvis der gennemføres skattenedsættelser på over 450 mio. kr., nedsættes tilskudsprocenten. Tilskuddet udgør maksimalt 337,5 mio. kr. i 2018. ØKF forventer, at tilskuddet i lighed med foregående år finansieres af staten og dermed ikke påvirker kommunernes bloktilskud. Der er dog enighed om, at nogle kommuner skal have mulighed for at hæve skatten i 2018 inden for en ramme på 200 mio. kr. Forudsætningen herfor er, at andre kommuner sætter skatten tilsvarende ned. Hvis der for 2018 sker en skatteforhøjelse for kommunerne under ét medfører det en tilsvarende sænkelse af bloktilskuddet.

ØKF bemærker, at en nedsættelse af Københavns Kommunes indkomstskat med 0,1 pct. medfører mindreudgifter i størrelsesordenen 100 mio. kr. om året.

Midtvejsregulering af overførsler mv.

Finansministeren havde forud for forhandlingerne varslet, at en midtvejsvurdering af de forudsatte skøn for overførsler mv. i økonomiaftalen for 2017 viste, at kommunerne var blevet overkompenseret i størrelsesordenen 1,9 mia. kr. i 2017. Regeringen ville på den baggrund kræve, at kommunerne i lighed med i 2016 skulle tilbageføre bloktilskud til staten i 2017. ØKF bemærker, at aftalen ikke omfatter en midtvejsregulering i 2017.

Moderniserings- og effektiviseringsprogram

Regeringen og KL er enige om, at initiativerne samlet kan frigøre ressourcer for 1 mia. kr. i kommunerne med nedenstående initiativer.

Forenkling af kommunernes rammer og styrket styring, 525 mio. kr.

- Vederlagsfri fysioterapi og ridefysioterapi
- Fælles ledelse mellem dagtilbud og skoler
- Friere rammer for klassesdannelse
- Afskaffelse af krav om halvårsregnskaber
- Øvrige initiativer

Effektiv drift gennem samarbejde og nye organiseringer, 350 mio. kr.

- Løn og bogholderi
- Facility management
- Større fleksibilitet i tværkommunale samarbejder

Initiativer til bedre indkøb og øget digitalisering, 125 mio. kr.

- Fællesoffentligt indkøbsstrategisk samarbejde
- E-handel
- Effektivt indkøb
- Generel udstillingsløsning af indkomstdata

Økonomiforvaltningen vil med inddragelse af forvaltningerne vurdere potentialet i programmet. Status herpå vil indgå i augustindstillingen.

Øvrige udvalgte elementer i aftalen

Modregningsordning for kommunale parkeringsindtægter

Regeringen og KL er enige om, at kommunerne ikke skal opkræve indtægter fra parkeringsordninger af finansielle hensyn. Regeringen vil søge tilslutning i Folketinget til at stramme den eksisterende modregningsordning for kommunale parkeringsindtægter, jf. også særskilt orientering fra Teknik- og Miljøforvaltningen til ØU.

Byggesagsgebyrer

Regeringen og KL forventer, at der arbejdes videre med at reducere kommunernes byggesagsgebyrer for at lette byrder for borgere og virksomheder. Det kan eksempelvis ske gennem en reduktion af kommunernes timepriser for byggesagsbehandling. Parterne vil derudover følge op på evalueringen af de aftalte servicemål for sagsbehandlingstider, der følger af økonomiaftalen for 2015.

En mere sammenhængende offentlig sektor

Regeringen og KL er enige om at understøtte arbejdet med etablering af tværkommunale samarbejder om it-drift, vejvedligeholdelse og løn og bogholderi. Der følges op i aftale om kommunernes økonomi for 2019.

Derudover vil regeringen, KL og Danske Regioner frem mod økonomiaftalen for 2019 arbejde for, at Danske Regioner kan indtræde som medejer af SKI A/S. Parterne er endvidere enige om at opstille en national målsæt-

ning for offentlige indkøb frem mod 2018 som en del af det indkøbsstrategiske samarbejde.

Dagtilbud

Regeringen og KL er enige om at reducere unødigt regulering og dokumentation på dagtilbudsområdet. Regeringen vil sammen med KL komme med forslag til mere meningsfulde dokumentationskrav som led i sammenhængsreformen.

Folkeskolen

Regeringen og KL er enige om at sikre ro om folkeskolen, samt følge implementeringen af reformen. Derudover er regeringen og KL enige om, at målsætningen om fuld kompetencedækning i 2020 fastholdes, og at det som led i økonomiforhandlingerne for 2019 drøftes, hvorvidt der er behov for større fleksibilitet i de fastsatte måltal fremadrettet med henblik på at udnytte kompetenceudviklingsmidlerne bedst muligt. Regeringen og KL vil ydermere følge udviklingen i de it-didaktiske kompetencer og frem mod 2019 undersøge, hvordan disse kompetencer fremadrettet styrkes bedst muligt. Frem mod aftale om kommunernes økonomi for 2019 er der enighed om at undersøge, hvordan anvendelsen af it og digitale læringsressourcer i folkeskolen også fremadrettet kan videreudvikles.

Forberedende grunduddannelse

Regeringen og KL er enige om, at der skal skabes en ny forberedende grunduddannelse. Som led heri er regeringen og KL enige om, at kommunerne skal have et betydeligt større ansvar for målgruppen og dermed følge den indsats til dørs, der starter i dagtilbud, folkeskolen og 10. klasse. Kommuner kompenseres økonomisk for det større ansvar. I forbindelse med reformen skal der i regi af Finansieringsudvalget foretages en vurdering af de byrdefordelingsmæssige virkninger.

Forenkling af den aktive beskæftigelsesindsats

Regeringen vil i efteråret 2017 fremlægge et udspil, der skal forhandles med relevante forligskredse, med henblik på at vedtage en gennemgribende forenkling af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats. Der er i den forbindelse enighed om at igangsætte tre konkrete tiltag med virkning i 2018.

Billigere almene boliger

Regeringen og KL er ligeledes enige om frem mod aftale om kommunernes økonomi for 2019 at drøfte, hvordan der kan indføres en model for differentiering af grundkapitalniveauet efter den gennemsnitlige boligstørrelse for nybyggeri. Parterne er enige om at fastholde det kommunale grundkapitalindskud på 10 pct. for alle almene boligtyper i 2018.

Derudover er regeringen og KL enige om, at der behov for at gennemføre en række konkrete tiltag, der skal give mulighed for en mere fleksibel anvendelse af boliger og botilbud for at understøtte den rehabiliterende indsats på socialområdet via øget faglig specialisering i de enkelte botilbud.

Kystbeskyttelse og klimatilpasning

Regeringen og KL er enige om, at beslutningskompetencen ved etablering af kystbeskyttelses anlæg skal samles hos kommunerne og at forenkles sagsprocessen ved, at en række nødvendige dispensationer og tilladelser efter øvrig lovgivning suspenderes, når der gives tilladelse til en helheds-løsning. Endelig samles beslutningskompetence vedr. enkelsager hos kommunerne. Derudover vil regeringen udarbejde vejledende modeller for bidragsfordeling, som vil understøtte kommunerne i spørgsmål om udgiftsdeling mellem ejere i store kystbeskyttelsesprojekter, samt gøre det lettere at indgå i samarbejde med forsikringsselskaberne om at medfinansiere klimatilpasningsindsats i kommunerne gennem en frivillig finansieringsløsning.

Styring på socialområdet

Parterne er enige om at igangsætte et fælles flerårigt analyseprogram, hvor der skal udvikles redskaber, der kan understøtte flow og progression for den enkelte borger kombineret med bedre styringsmuligheder for kommunerne. Parterne er desuden enige om at afdække Ankestyrelsens praksis, herunder dens betydning for kommunernes muligheder for at arbejde rehabiliterende.

Bedre sammenhæng på tværs

Regeringen og KL er enige om at følge og understøtte kommunernes arbejde med at skabe sammenhæng på tværs. Der nedsættes en fælles arbejdsgruppe, der skal sætte fokus på at skabe én samlet plan for borgeren, mindske unødige registreringer og dokumentation samt skabe bedre tværgående dataunderstøttelse. Regeringen vil i efteråret 2017 søge Folketingets opbakning til at etablere hjemmelsgrundlaget for én samlet plan og for at dele data mellem forvaltninger til sagsbehandling.

Rammer for drift af botilbud

Regeringen vil arbejde for at forenkle regler og rammer for drift af botilbud, mens KL og kommunerne vil arbejde for en mere effektiv ressourceudnyttelse. Der følges op i økonomiaftalen for 2019.

Forenkling af rammeaftalekonceptet og Tilbudsportalen

Regeringen og KL er enige om at sanere i oplysningerne til Tilbudsportalen og socialtilsyn og herved mindske sociale tilbuds indberetningsbyrde. Parterne er endvidere enige om at forenkle rammeaftalekonceptet.

Forenkling af hjælp til børn med handicap

Parterne er enige om at arbejde for at styrke sammenhæng og fleksibilitet i indsatsen overfor børn med handicap.

Forebyggelse af vold i botilbud

Med aftalen om satspuljen for 2017-2020 er der afsat 400 mio. kr. til at forebygge vold og overgreb på landets botilbud, herunder gennem etableringen af 150 nye særlige pladser i psykiatrien. Regeringen og KL er enige om, at de nye pladser skal udvikles inden for den fastsatte økonomiske driftsramme.

Aftale om kommunernes økonomi for 2018

---

1. juni 2017

---

1. Indledning

Det er 10 år siden, at kommunalreformen skabte stærkere kommuner og dermed et bedre grundlag for at udvikle den service, som den offentlige sektor er sat i verden for at yde til borgere og virksomheder. Kommunerne har i høj grad udnyttet de muligheder, som reformen har givet dem, og skabt mere og bedre service for skattekrønerne.

Regeringen og KL er enige om, at kommunerne i de kommende år fortsætter med at bidrage til den omstilling af velfærdssamfundet, som er nødvendig for at sikre stadig bedre offentlig service inden for stramme økonomiske rammer. Det forudsætter, at kommunerne i stigende omfang får mulighed for at tænke sammenhænge på tværs af opgaveområder og myndighedsgrænser, og at nye teknologier og tidligere indsatser anvendes med henblik på at sikre, at alle borgere deltager aktivt i samfundet. Målet er en offentlig sektor, hvor opgaveløsningen i højere grad tager udgangspunkt i borgernes og virksomhedernes behov frem for bureaukratiske regler og myndighedsgrænser.

For at understøtte dette har regeringen igangsat arbejdet med en sammenhængsreform, som skal skabe mere sammenhæng for borgerne i den offentlige opgaveløsning. Regeringen vil løbende inddrage KL i arbejdet med henblik på at præsentere et samlet reformprogram i starten af 2018.

Regeringen og KL igangsatte med aftale om kommunernes økonomi for 2017 et fælles flerårigt moderniserings- og effektiviseringsprogram. Kommunerne har med programmet påtaget sig et stort ansvar for at modernisere og effektivisere den kommunale service og samtidig sikre et styrket lokalpolitisk råderum til at kunne prioritere til gavn for borgerne.

Kommunernes økonomi er som den samlede offentlige økonomi udfordret af stigende udgiftspres. Regeringen og KL er enige om at prioritere ressourcerne, hvor de skaber størst gavn for borgerne. Moderniserings- og effektiviseringsprogrammet fremmer mulighederne for at omprioritere midler på tværs af sektorer og myndigheder.

Regeringen og KL er desuden enige om, at det bærende princip for samarbejdet om at udvikle den borgernære service er mål- og rammestyring. Regeringen og KL er derfor enige om at gennemføre en række initiativer, der understøtter kommunernes styrings- og prioriteringsmuligheder og en bedre ressourceudnyttelse, herunder bl.a. en gennemgribende forenkling af lov om aktiv beskæftigelse.

2. Kommunernes økonomi for 2018

Regeringen og KL er med afsæt i de gennemførte initiativer i det fælles moderniserings- og effektiviseringsprogram enige om, at der i 2018 samlet kan frigøres 1 mia. kr. Heraf frigøres 0,5 mia. kr. til prioritering bredt i den offentlige sektor, hvilket er afspejlet i udgiftslofterne fra 2018-2020.

Det kommunale udgiftsloft er udgangspunktet for den kommunale serviceramme for 2018. Regeringen og KL er enige om at løfte dette udgangspunkt med 800 mio. kr. til prioritering af borgernær kernevelværd, herunder for at understøtte kommunernes arbejde med at yde værdig pleje og omsorg for ældre borgere. Den kommunale serviceramme i 2018 udgør således 246,0 mia. kr. Hertil kommer yderligere reguleringer i medfør af DUT-princippet.

Regeringen og KL er enige om, at de resterende 0,5 mia. kr. frigjorte midler fra moderniserings- og effektiviseringsprogrammet i 2018 forbliver i kommunerne til kernevelværd.

Regeringen og KL er enige om, at kommunernes investeringer i 2018 udgør 17 mia. kr. Dette indebærer dermed et løft i forhold til aftalen for 2017.

De kommunale investeringers primære hensyn er at understøtte den borgernære velfærd. Regeringen og KL er på den baggrund enige om, at de kommunale investeringer i højere grad skal målrettes investeringer i de fysiske rammer for den borgernære velfærd, og at dette vil blive afspejlet i den kommunale budgetlægningsproces. Parterne er herunder enige om at udmønte 2,7 mia. kr. fra Kvalitetsfonden i 2018 til prioritering af de fysiske rammer i folkeskolen, daginstitutioner og på ældreområdet.

Regeringen og KL er enige om, at det er en central forudsætning for økonomiaftalen, at den aftalte kommunale anlægsramme i 2018 overholdes i både budgetterne og regnskaberne.

Af hensyn til de offentlige finanser og efterlevelse af budgetloven er der fastsat et loft over de kommunale investeringer i 2018. Dermed er 1 mia. kr. af kommunernes bloktilskud betinget af, at kommunernes budgetterede anlægsudgifter holder sig inden for den aftalte anlægsramme under hensyntagen til det samlede budgetterede niveau for drifts- og anlægsudgifter. Samtidig er 3 mia. kr. af kommunernes bloktilskud betinget af kommunernes aftaleoverholdelse i budgetterne for serviceudgifterne i 2018.

Regeringens ambition er at sænke skattetrykket. Regeringen og KL er enige om, at kommunerne skal arbejde for at sænke skatterne med samlet set 250 mio. kr. i 2018 under ét.

Med henblik på at understøtte skattenedsættelser i den enkelte kommune etableres derfor en tilskudsordning til skattenedsættelser på 450 mio. kr. Tilskudsordningen målrettes kommuner, der nedsætter indkomstkatten uden at hæve andre skatter. Tilskudsprocenten kan højst udgøre 75 pct. af provenutabet i 2018, 50 pct. i 2019 og 2020 og 25 pct. i 2021. Hvis der gennemføres skattenedsættelser på over 450 mio. kr., nedsættes tilskudsprocenten.

Der er dog enighed om, at nogle kommuner skal have mulighed for at hæve skatten i 2018 inden for en ramme på 200 mio. kr. Forudsætningen herfor er, at andre kommuner sætter skatten tilsvarende ned.

Hvis der for 2018 sker en skatteforhøjelse for kommunerne under ét, vil der i medfør af gældende lov ske en modgående regulering af bloktilskuddet svarende til overskridelsen.

Regeringen og KL er enige om, at kommunerne ikke skal opkræve indtægter fra parkeringsordninger af finansielle hensyn.

Regeringen vil søge tilslutning i Folketinget til at stramme den eksisterende modregningsordning for kommunale parkeringsindtægter.

Kommunerne har i de senere år reduceret byggesagsgebyrerne til glæde for borgere og virksomheder. Regeringen og KL forventer, at der arbejdes videre med at reducere kommunernes byggesagsgebyrer for at lette byrder for borgere og virksomheder. Det kan eksempelvis ske gennem en reduktion af kommunernes timepriser for byggesagsbehandling. Parterne vil derudover følge op på evalueringen af de aftalte servicemål for sagsbehandlingstider, der følger af økonomiaftalen for 2015.

Det ekstraordinære finansieringstilskud fastsættes til 3,5 mia. kr. i 2018, hvoraf 2 mia. kr. fordeles på baggrund af kommunernes grundlæggende økonomiske vilkår.

Der afsættes en lånepulje på i alt 250 mio. kr. målrettet investeringer med et effektiviseringspotentiale ved fx at give grundlag for lavere driftsudgifter på sigt. Derudover afsættes en lånepulje på 400 mio. kr. målrettet kommuner med behov for større strukturelle investeringer på de borgernære områder.

Regeringen og KL er enige om, at særtilskudspuljen til særligt vanskeligt stillede kommuner forhøjes til 350 mio. kr. i 2018. Hertil afsættes en lånepulje på 500 mio. kr. med henblik på styrkelse af likviditeten i vanskeligt stillede kommuner.

Regeringen og KL er enige om, at der for kommunerne under ét vil være balance i den kommunale økonomi i 2018 med nedenstående forudsætninger.

Tabel 1**Balance for kommunerne i 2018**

Mio. kr., 2018-pl	Aftale
Serviceudgifter, netto	246.047
Aktivitetsbestemt medfinansiering	20.688
Overførsler	71.760
Udgifter til forsikrede ledige mv.	10.991
Bruttoanlæg (ekskl. ældreboliger)	17.000
Øvrige udgifter	818
Udgifter i alt	367.305
Skatteindtægter	-284.013
Bloktilskud mv.	-68.616
- Heraf betinget bloktilskud	-4.000
Beskæftigelsestilskud	-10.991
Øvrige indtægter	-7.686
Indtægter i alt	-371.305

Øvrige økonomiske forudsætninger

Det er forudsat i aftalen, at kommunernes overførselsudgifter vil udgøre 71,8 mia. kr. i 2018, og at kommunernes udgifter til forsørgelse og aktivering af forsikrede ledige mv. vil udgøre 11,0 mia. kr. i 2018.

De øvrige økonomiske forudsætninger for den kommunale økonomi i 2018 fremgår af *boks 1*.

Boks 1**Øvrige økonomiske forudsætninger****Bidrag til regionerne**

Udgangspunktet for kommunernes grundbidrag på udviklingsområdet for 2017 var 131 kr. pr. indbygger. For 2018 vil pris- og lønregulering indebære, at udgangspunktet for bidragsfastsættelsen vil være et grundbidrag på 133 kr. pr. indbygger på udviklingsområdet. Reguleringen er fastsat på basis af et skøn for den regionale pris- og lønudvikling fra 2017-2018 på 1,4 pct. inkl. medicin.

Pris- og lønudvikling

Der anvendes et skøn for pris- og lønudviklingen for kommunerne fra 2017-2018 for de samlede udgifter inkl. overførsler på 1,7 pct. PL-skønnet for serviceudgifter (ekskl. overførsler) er 1,7 pct. fra 2017-2018, og PL-skønnet for anlægsudgifter er 2,4 pct. fra 2017-2018. Der er forudsat en satsreguleringsprocent for 2018 på 2,0 pct. Regeringen, KL og Danske Regioner er enige om at færdiggøre det igangsatte samarbejde om analyse af den offentlige lønudvikling.

3. En mere sammenhængende offentlig sektor

Rammerne for den offentlige sektor er udfordret af et stigende udgiftspres på en række velfærdsområder og en opgaveløsning, der i høj grad er opdelt efter strukturer og myndighedsgrænser frem for borgernes og virksomhedernes behov. Regeringen har derfor igangsat arbejdet med en sammenhængsreform.

Kommunerne er i gang med en ambitiøs omstilling, hvor der i højere grad tænkes på tværs af områder og kommunegrænser, ny teknologi implementeres i mødet med borgeren, og arbejdsgangene i kommunen automatiseres. Regeringen og KL er enige om at understøtte denne udvikling og bidrage til, at kommunerne får de bedst mulige betingelser i arbejdet for en mere sammenhængende offentlig sektor.

Bedre kvalitet og en mere sammenhængende indsats til borgerne kommer bl.a. gennem regelforenklinger, der giver medarbejderne mere tid til deres kerneopgaver. Regeringen og KL er enige om at kulegrave ældre- og dagtilbudsområdet for at sikre, at dokumentation og registreringer skal være styringsrelevante og målorienterede, ligesom der foretages en gennemgang af styringen på områderne. Derudover vil regeringen drøfte en national målsætning for afbureaukratisering med kommuner og regioner frem mod starten af 2018.

For yderligere at styrke arbejdet med regelforenklinger og effektiviseringer er regeringen og KL enige om at genindføre en udfordringsret, hvor kommunale medarbejdere og private leverandører til kommunerne får mulighed for at udfordre de statslige og lokale regler. Udfordringsretten omfatter også forslag, der kræver lovændringer.

En mere sammenhængende offentlig sektor forudsætter, at der i højere grad arbejdes på tværs af strukturer. Regeringen har derfor præsenteret et udspil om nytænkning af opgaveløsningen på tværs af den offentlige sektor. Regeringen og KL er enige om at understøtte arbejdet med etablering af tværkommunale samarbejder om it-drift, vejvedligeholdelse og løn og bogholderi. Der følges op i aftale om kommunernes økonomi for 2019.

Regeringen og KL er endvidere enige om at videreføre de eksisterende brugertilfredsundersøgelser i en 4-årig periode 2018-2021. Projektet skal understøtte det lokale kvalitetsudviklingsarbejde og bidrage til at synliggøre og sammenligne den brugeroplevede kvalitet på ældre-, folkeskole- og dagtilbudsområdet.

Sociale investeringsprogrammer

Erfaringer fra udlandet viser, at offentligt-private samarbejder om sociale investeringsprogrammer kan medvirke til at forebygge problemer hos bestemte borgergrupper igennem tidlige og forebyggende indsatser. Som led i sammenhængsreformen er parterne enige om at undersøge mulighederne for at igangsætte forsøg med sociale investeringsprogrammer på udvalgte områder.

Ledelseskommisionen

God ledelse er afgørende for, at de offentlige ansatte kan yde deres bedste. Regeringen har derfor nedsat en ledelseskommision, der skal komme med konkrete anbefalinger til indsatser, der kan understøtte bedre ledelse i den offentlige sektor.

Fællesoffentligt indkøb

Den offentlige sektor køber hvert år ind for 300 mia. kr. Regeringen er sammen med KL og Danske Regioner enige om, at indkøbet kan tilrettelægges bedre og mere effektivt på tværs af den offentlige sektor. Regeringen, KL og Danske Regioner vil frem mod økonomiaftalen for 2019 arbejde for, at Danske Regioner kan indtræde som medejer af SKI A/S. Parterne er endvidere enige om at opstille en national målsætning for offentlige indkøb frem mod 2018 som en del af det indkøbsstrategiske samarbejde.

4. Sammenhængende læring

Det danske velfærdssamfund hviler på en forudsætning om, at alle, der kan bidrage, skal bidrage. Det kræver bl.a. fagligt stærke læringsinstitutioner, som i samarbejde med forældrene giver børn og unge mennesker kundskaber og færdigheder til videre uddannelse og beskæftigelse, og som sikrer, at alle børn kommer med. Regeringen og KL er derfor enige om at arbejde for at styrke sammenhængen fra dagtilbud og folkeskole over kompetencegivende uddannelser til arbejdsmarkedet.

Dagtilbud

Dagtilbuddene spiller en afgørende rolle – både for det enkelte barn og for samfundet, og mange vigtige færdigheder og kompetencer grundlægges i de første år af barnets liv. I Danmark har vi gode muligheder for tidlige indsatser, bl.a. gennem en styrkelse af kvaliteten i dagtilbud og en mere sammenhængende tidlig indsats. Det er vigtigt for alle børn, men det er særligt vigtigt for socialt udsatte børn.

Regeringen og KL er enige om at styrke kvaliteten i dagtilbuddene gennem samarbejde om bl.a. implementering af den styrkede pædagogiske læreplan. Kvalitet forudsætter bl.a. faglig ledelse, tværfaglige samarbejder, god organisering samt tæt samarbejde med forældre.

Parterne vil endvidere samarbejde om at reducere unødige regulering og dokumentation på dagtilbudsområdet. Regeringen vil sammen med KL komme med forslag til mere meningsfulde dokumentationskrav som led i sammenhængsreformen.

Endelig er parterne enige om, at der er behov for at styrke overgangen fra dagtilbud til skole. Det indebærer bl.a., at dagtilbuddene tilrettelægger et læringsmiljø med forløb og aktiviteter, der understøtter børnenes skolestart og forbereder dem på at komme godt fra start i skolen.

Folkeskolen

Folkeskolereformen sætter ambitiøse mål om at styrke elevernes faglige færdigheder. Den danske folkeskole er blandt de bedste til at udvikle eleverne til aktive medborgere og give dem gode sociale kompetencer. De danske resultater i blandt andet PISA ligger over OECD-gennemsnittet i både matematik, læsning og naturfag. Endvidere trives eleverne generelt i folkeskolen. Reformen indebærer samtidig en stor omstilling af folkeskolen.

Regeringen og KL er enige om at sikre ro om folkeskolen, så den får de bedst mulige rammer for at virkeliggøre folkeskolereformens intentioner. Regeringen og KL vil fortsat følge implementeringen af reformen.

Fokus på sårbare og udsatte elevgrupper

Folkeskolen skal sikre alle børn gode faglige færdigheder og kundskaber som afsæt for deres videre tilværelse. Regeringen og KL er derfor enige om fortsat at arbejde for et inkluderende læringsmiljø for alle børn og sikre opfølgning på anbefalingerne fra inklusionseftersynet. Som led heri er igangsat en udredning af, hvordan den enkelte elevs progression og trivsel kan følges. Samtidig har regeringen igangsat en særlig indsats over for de fagligt svageste elever i folkeskolen og udmønter i de næste tre skoleår en pulje på 500 mio. kr. til løft af de fagligst svageste elever.

Dygtige ledere og undervisere

Regeringen og KL er enige om, at dygtig skoleledelse er en forudsætning for en god folkeskole. En arbejdsgruppe har på den baggrund undersøgt mulighederne for at styrke kompetenceudviklingen af skoleledere og peger på, at der skal fokuseres mindre på teori og mere på udvikling af egen ledelsespraksis. Med afsæt i arbejdsgruppens anbefalinger igangsættes et udvalgsarbejde, som skal udvikle diplomuddannelsesmulighederne, så de bliver mere praksisnære og give øgede muligheder for specialisering i skoleledelsen.

Som led i folkeskolereformen er det besluttet, at eleverne i folkeskolen inden 2020 skal undervises af lærere, som enten har undervisningskompetence fra læreruddannelsen i de fag, de underviser i, eller har opnået en tilsvarende faglig kompetence via efteruddannelse. I *Aftalen om kommunernes økonomi for 2014* er det aftalt, at målsætningen gradvist skal realiseres i form af en kompetencedækning på mindst 85 pct. i 2016 og mindst 90 pct. i 2018.

På landsplan er kompetencedækningen steget fra 79,6 pct. i 2012/2013 til 85,1 pct. i 2016/2017 opgjort på tværs af alle fag og klasser. I fag som dansk, matematik samt fysik og kemi udgør kompetencedækningen mere end 90 pct.

Regeringen og KL er enige om, at målsætningen om fuld kompetencedækning i 2020 fastholdes, og at det som led i økonomiforhandlingerne for 2019 drøftes, hvorvidt der er behov for større fleksibilitet i de fastsatte måltal fremadrettet med henblik på at udnytte kompetenceudviklingsmidlerne bedst muligt.

En moderne folkeskole med fokus på it

Regeringen og KL er enige om, at it i folkeskolen kan bidrage til at styrke elevernes teknologiforståelse og digitale kompetencer. En afgørende forudsætning er, at det undervisende personale har kompetencer til at undervise i teknologiforståelse og anvende it som pædagogisk redskab i undervisningen. Regeringen og KL vil derfor med afsæt i bl.a. det kommende forsøg med valgfag i teknologiforståelse samt erfaringerne fra samarbejdet om it i folkeskolen følge udviklingen i de it-didaktiske kompetencer og frem mod 2019 undersøge, hvordan disse kompetencer fremadrettet styrkes bedst muligt.

Regeringen og KL er enige om frem mod aftale om kommunernes økonomi for 2019 at undersøge, hvordan anvendelsen af it og digitale læringsressourcer i folkeskolen også fremadrettet kan videreudvikles. Den øgede anvendelse af data på undervisningsområdet skærper behovet for tryk hos både skoler, lærere, elever og forældre om, hvordan data håndteres. For at understøtte dette vil regeringen og KL sammen udarbejde et sæt dataetiske principper for anvendelse af persondata på folkeskoleområdet.

Forberedende grunduddannelse

Hver femte unge har ikke gennemført en ungdomsuddannelse syv år efter grundskolen. Disse unge, der ikke tager den direkte vej til uddannelse eller beskæftigelse, bliver i dag mødt af et komplekst og usammenhængende system af forberedende tilbud. Derfor er regeringen og KL enige om, at der er behov for en reform af det forberedende uddannelsesområde for at sikre den bedst mulige indsats over for den enkelte unge, så flere unge hjælpes på vej til en ungdomsuddannelse eller fodfæste på arbejdsmarkedet.

Regeringen og KL er derfor enige om, at der skal skabes en ny forberedende grunduddannelse, der skal forenkle og styrke indsatsen over for målgruppen. Som led heri er regeringen og KL enige om, at kommunerne skal have et betydeligt større ansvar for målgruppen og dermed følge den indsats til dørs, der starter i dagtilbud, folkeskolen og 10. klasse. Kommuner kompenseres økonomisk for det større ansvar. I forbindelse med reformen skal der i regi af Finansieringsudvalget foretages en vurdering af de byrdefordelingsmæssige virkninger.

5. Forenkling af den aktive beskæftigelsesindsats

Regeringen og KL er enige om, at Danmark har brug for et effektivt og fleksibelt beskæftigelsessystem, som kan få flere mennesker uden for arbejdsmarkedet i job. Der er ligeledes behov for, at virksomhederne får mere kvalificeret arbejdskraft, hvis vi skal opretholde væksten i Danmark.

Med *aftalen om kommunernes økonomi for 2017* igangsatte regeringen og KL en gennemgribende forenkling af lov om aktiv beskæftigelse. Der er i forlængelse af aftalen gennemført et omfattende analysearbejde. Desuden har KL med *En forenklet og mere effektiv beskæftigelsesindsats* fremlagt et ambitiøst forslag til en forenkling af beskæftigelsesindsatsen. Regeringen har herudover indkaldt forslag fra borgere, virksomheder, organisationer og kommuner.

Regeringen og KL er på den baggrund enige om, at der er et stort potentiale ved at gennemføre den gennemgribende forenkling af beskæftigelsesindsatsen, der blev aftalt i økonomiaftalen for 2017.

Med afsæt i de gennemførte analyser, KL's udspil og de øvrige forslag er regeringen og KL enige om, at en ny beskæftigelseslov skal sætte rammerne for mere frihed til lokale og effektive løsninger. Udgangspunktet er, at hovedparten af reglerne i den nye beskæftigelseslov skal være fælles regler for alle målgrupper, og at kun få særlige regler skal gælde et mindre antal hovedmålgrupper.

Regeringen og KL er desuden enige om, at den nye beskæftigelseslov skal danne afsæt for en enklere økonomisk styring af den aktive indsats.

Regeringen vil i efteråret 2017 fremlægge et udspil, der skal forhandles med relevante forligskredse med henblik på at vedtage en gennemgribende forenkling af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats. Der er i den forbindelse enighed om følgende tiltag med virkning i 2018:

- Et forenklet kontaktføreløb i jobcentrene, der er ens på tværs af hovedmålgrupper, og hvor der alene stilles krav til et bestemt antal samtaler i starten af ledighedsforløbet (ikrafttræden medio 2018).
- Udvidelse af den nuværende "standby-ordning", så den fremover omfatter alle målgrupper, dog ikke sygedagpengemodtagere, der har en særlig stand-by-ordning (ikrafttræden medio 2018).
- En øget digitalisering af de virksomhedsrettede indsatser (obligatorisk brug af VITAS med ikrafttræden 1. januar 2018).

Der er enighed om, at en ny beskæftigelseslov skal udformes med henblik på at optimere digitalisering i både borgerkontakt og som bidrag til at realisere væsentlige administrative lettelser for kommuner og virksomheder. Der skal i den forbindelse ske en øget digitalisering af den virksomhedsrettede indsats.

Regeringen og KL er enige om, at ændringerne skal være i overensstemmelse med de politiske intentioner i de seneste års reformer og ikke må medføre højere strukturel ledighed, lavere strukturel beskæftigelse eller svækkelse af de offentlige finanser.

Regeringen og KL er enige om, at en omfattende regelforenkling af beskæftigelsesindsatsen skal følges op med en retvisende benchmarking af både kommunernes indsats og resultater. Regeringen vil følge op på, at forslaget om et forenklet kontaktføreløb ikke betyder et markant fald i kontakten med de ledige og sygemeldte.

6. Billigere almene boliger

Regeringen og KL er enige om, at der er behov for at øge andelen af mindre og billige almene boliger. Som opfølgning på økonomiaftalerne for 2016 og 2017 har regeringen og KL gennemført et analysearbejde med henblik på at afdække barrierer for tilvejebringelsen af billige almene boliger samt sammenhængen mellem beslutnings- og finansieringsansvar.

Parterne er med afsæt heri enige om at gennemføre en række konkrete tiltag, der vil gøre det muligt for kommuner og boligorganisationer at opføre og drive almene boliger billigere end i dag – til gavn for de mange borgere, der bor eller ønske at bo i almene boliger, *jf. boks 2*.

Boks 2

Tiltag til billiggørelse

- Forenkling af indretningskrav i almenboligloven og i bygningsreglementet
- Indførelse af en mere fleksibel anvisningsret
- Vejledningsindsats vedr. regler for ommærkning
- Udvidelse af muligheden for at etablere udslningsboliger
- Gennemførelse af en udbudsvejledning
- Analyse af Landsbyggefondens renoveringsordning
- Inspirationskatalog til kommuner og boligorganisationer vedr. processen for nybyggeri og renovering
- Igangsættelse af arbejde om Digital Post i den almene sektor

Regeringen og KL er ligeledes enige om frem mod aftale om kommunernes økonomi for 2019 at drøfte, hvordan der kan indføres en model for differentiering af grundkapitalniveauet efter den gennemsnitlige boligstørrelse for nybyggeri med henblik på at styrke incitamentet til at bygge små og billige boliger under hensyntagen til behovet for lokal variation i boligstørrelser.

Parterne er enige om at fastholde det kommunale grundkapitalindskud på 10 pct. for alle almene boligtyper i 2018.

Kommunerne arbejder i stigende grad rehabiliterende på bl.a. socialområdet. Regeringen og KL er derfor enige om, at det vil være hensigtsmæssigt at gennemføre tiltag, der kan understøtte kommunernes muligheder for at levere en bedre faglig indsats for borgere i botilbud. I dag kan det være en barriere, at nogle borgere bor i botilbud, som ikke er specialiseret i de pågældende borgeres behov, fx fordi borgernes behov har ændret sig i den tid, de har boet i det pågældende botilbud.

På den baggrund er regeringen og KL enige om, at der behov for at gennemføre en række konkrete tiltag, der skal give mulighed for en mere fleksibel anvendelse af boliger og botilbud for at understøtte den rehabiliterende indsats på socialområdet via en øget faglig specialisering i de enkelte botilbud, *jf. boks 3*. Regeringen vil søge Folketingets tilslutning til at gennemføre tiltagene.

Boks 3

Mere fleksibel anvendelse af boliger og botilbud skal understøtte rehabilitering

- **Klausulmodel:** Der indføres hjemmel til, at kommunerne kan indskrive et krav i boligdokumenter/lejekontrakter for længerevarende tilbud efter serviceloven og almenlejeloven om, at borgeren kan revideres til en ny bolig, hvis borgerens plejebehov betydeligt forværres eller forbedres.
- **Botilbud målrettet unge:** Der indføres hjemmel til, at kommunerne kan målrette længerevarende botilbud efter serviceloven og almenboligloven til personer med nedsat psykisk og fysisk funktionsevne i alderen 18-30 år.
- **Præcisering af regler for midlertidige botilbud,** således at det bliver tydeligt, hvornår kommunerne kan opsiges eller revidere borgere, der bor i midlertidige botilbud, og kommunerne nemmere kan anvende tilbuddene til afklaringsforløb for borgere, der senere skal på et længerevarende tilbud.
- **Ensartede flytteregler for længevarende boformer:** Der indføres hjemmel til at opsiges borgere ved om- og reorganisering af almene plejeboliger svarende til gældende bestemmelse i bekendtgørelse om lejerettigheder til beboere i længerevarende botilbud efter serviceloven.
- **Afskaffelse af sondring mellem de fysiske rammer for længerevarende og midlertidige botilbud,** således at kommunerne får bedre muligheder for at lade enkelte boliger/værelser udgøre hhv. midlertidige eller længerevarende botilbud afhængig af sammensætningen af borgere på et givent tilbud.
- **Kommunal dækning af skader forvoldt af lejere i almene boliger,** hvor det skønnes, at dennes adfærd er en hindring for at leve op til de lejermæssige forpligtigelser. Dette sikrer enslydende regelsæt for længerevarende tilbud.

7. Vækst, kystbeskyttelse og klimatilpasning

Vækst og udvikling i hele Danmark

Der skal være vækst og udvikling i hele Danmark med fortsat fokus på udviklingen i områderne uden for de større byer. Regeringen og KL ønsker et stærkt og aktivt Danmark med arbejdspladser og gode levevilkår i hele landet. Parterne er derfor enige om at fortsætte implementeringen af initiativerne fra udspillet om *Vækst og udvikling i hele Danmark*.

På nuværende tidspunkt er gennemført ca. 90 af de mere end 120 initiativer fra udspillet. Heriblandt moderniseringen af planloven samt en ny restaurationslov. Regeringen og KL er enige om at understøtte gennemførelse af de resterende initiativer i videst muligt omfang. Det gælder også udflytningen af statslige arbejdspladser, der alle er med til at sikre udvikling i hele Danmark.

Derudover har regeringen med et bredt flertal i Folketinget besluttet at øge lånegrænsen for sommerhuse. Med initiativet gøres det muligt at få realkreditlån op til 75 procent af sommerhusets værdi mod tidligere 60 procent.

Aftaleparterne noterer sig den eksisterende flerårige bredbåndspulje afsat på finansloven og arbejder med at sikre udbredelse af adgang til mobil- og bredbånddækning i alle dele af landet.

Kystbeskyttelse og klimatilpasning

Klimaforandringer udgør i dag en væsentlig udfordring, der i fremtiden vil blive endnu større. Kysterne skal sikres mod et stigende havniveau, mens bygninger og infrastruktur skal kunne modstå tiltagende regnmængder. Regeringen og KL er på den baggrund enige om en række forenklinger og målrettede initiativer, der forbedrer kommunerne og grundejernes muligheder for at tage hånd om udfordringerne.

Regeringen og KL er endvidere enige om, at beslutningskompetencen ved etablering af kystbeskyttelses anlæg skal samles hos kommunerne (one stop shop) frem for den nuværende delte myndighed med Kystdirektoratet. Én one stop shop vil give kommunerne mulighed for at gøre sagsprocessen mere smidig til gavn for grundejerne, som fremadrettet kun skal søge tilladelse hos én myndighed. Endvidere forenkles sagsprocessen ved, at en række nødvendige dispensationer og tilladelser efter øvrig lovgivning suspenderes, når der gives tilladelse til en helhedsløsning. Endelig samles beslutningskompetence vedr. enkelsager hos kommunerne.

For at sikre en smidig og hurtig sagsbehandling i forhold til etablering af kystbeskyttelse vil regeringen etablere en fast track model for klager.

Regeringen vil endvidere ændre vægtningen i kystbeskyttelseslovens formålsbestemmelse, så grundejere kan kystbeskytte i flere tilfælde og med øget metodefrihed. Regeringen vil endvidere udarbejde vejledende modeller for bidragsfordeling, som vil understøtte kommunerne i spørgsmål om udgiftsdeling mellem ejere i store kystbeskyttelsesprojekter. Et grund-

lag for kommunernes arbejde findes bl.a. i regeringens Kystanalyse fra 2016, som giver et overblik over risikoen for erosion og oversvømmelse.

Derudover udarbejdes en vejledning om tekniske kystbeskyttelsesmetoder til kommuner og grundejere, bl.a. som følge af ændringen af kystbeskyttelsesloven. Endelig vil regeringen udarbejde en vejledning for byggeri, som opføres i kystnære områder. Vejledningen vil beskrive hvilke forhold, som bygherren bør overveje ved opførelsen af byggeri for at sikre sig mod vandstandsstigninger og stormflod.

Regeringen vil endvidere gøre det lettere at indgå i samarbejde med forsikringsselskaberne om at medfinansiere klimatilpasningsindsats i kommunerne gennem en frivillig finansieringsløsning, som blandt andet kan indebære, at en ejer af en oversvømmelsesudsat bolig, der gentagne gange har været udsat for erstatningskrævende oversvømmelse, kan få finansieret en ny byggegrund et sted, hvor der ikke er risiko for oversvømmelse.

Regeringen og KL er enige om at drøfte medfinansieringsreglerne for kommunale klimaprojekter til håndtering af regnvand, når resultaterne af analyserne i forsyningsstrategien foreligger primo 2018.

8. Socialområdet

Kommunerne har i de senere år arbejdet med en omstilling, hvor rehabilitering og forebyggelse er det bærende princip for de sociale indsatser. Borgerens vilje til at mestre eget liv er så vidt muligt grundstenen i samarbejdet med borgeren og netværket omkring borgeren. Virkningen er positiv såvel socialpolitisk som økonomisk. Flere kommuner oplever dog i stigende grad styringsudfordringer på området.

Regeringen og KL er enige om, at de økonomiske rammer nødvendiggør, at kommunerne fortsat har fokus på at styre udgifterne. Regeringen og KL er endvidere enige om, at bedre sammenhænge og regelforenklinger kan medvirke til at styrke fagligheden og frigøre ressourcer.

Styring på socialområdet

Regeringen og KL er enige om, at bedre sammenhænge og regelforenklinger kan medvirke til at styrke fagligheden og frigøre ressourcer. Parterne har i fællesskab identificeret en række værktøjer og anbefalinger, der skal understøtte kommunernes styring af voksenområdet. Samtidig vil regeringen revidere vejledningen i servicelovens voksenbestemmelser for at synliggøre kommunernes handlemuligheder på området samt gøre den mere praktisk anvendelig for kommunerne.

Parterne er samtidig enige om, at der fortsat er udfordringer, der begrænser kommunernes styringsrum på en uhensigtsmæssig måde. På den baggrund igangsættes et fælles flerårigt analyseprogram med en række indsatsområder. Formålet er udvikling af redskaber, der kan understøtte flow og progression for den enkelte borger, kombineret med bedre styringsmuligheder for kommunerne.

Ankestyrelsens afgørelser har betydning for kommunernes styringsrum. Parterne er enige om at afdække ankestyrelsens praksis, herunder betydning for kommunernes muligheder for at arbejde rehabiliterende.

Bedre sammenhæng på tværs

En lang række kommuner arbejder i dag med at skabe bedre sammenhæng for borgere, der modtager mange ydelser eller indsatser på tværs af forvaltninger og lovgivninger. I forlængelse af regeringens arbejdsprogram for en sammenhængsreform er regeringen og KL enige om at følge og understøtte denne udvikling, herunder gennem initiativer, der belyser snitflader, samspil og overlap mellem eksempelvis social- og beskæftigelsesområdet. Til det formål nedsætter regeringen og KL en fælles arbejdsgruppe.

Opgaveløsningen er på nogle områder i høj grad tilrettelagt efter myndighedsgrænser. Det kan give unødige registreringer og dokumentation. Et eksempel på dette er borgere med flere handleplaner fra forskellige forvaltninger og lovgivninger. En afdækning viser, at antallet af handleplaner, som den enkelte borger har, med fordel kan reduceres til én samlet plan, hvilket vil skabe mere sammenhængende forløb for borgeren såvel som en mere effektiv ressourceudnyttelse.

Derudover er der behov for bedre tværgående dataunderstøttelse for at sikre bedre sammenhæng på tværs af forskellige forvaltninger for den enkelte borger. Regeringen vil i efteråret 2017 søge Folketingets opbakning til at etablere hjemmelsgrundlaget for én samlet plan og for at dele data mellem forvaltninger til sagsbehandling.

Rammer for drift af botilbud

Medarbejderne skal i videst muligt omfang bruge deres tid på opgaver, som skaber værdi for borgerne. Med det formål har regeringen og KL afdækket rammerne for drift af sociale botilbud med fokus på målrettet dokumentation og ressourceudnyttelse. Afdækningen viser, at det bl.a. gennem et mere risikobaseret socialtilsyn er muligt at opnå en fokuseret dokumentation og frigive tid til kerneopgaven. Regeringen vil arbejde for at forenkle regler og rammer, mens KL og kommunerne vil arbejde for en mere effektiv ressourceudnyttelse. Der følges op i økonomaftalen for 2019.

Forenkling af rammeaftalekonceptet og Tilbudsportalen

Regeringen og KL er enige om, at sanere i oplysningerne til Tilbudsportalen og socialtilsyn og herved mindske sociale tilbuds indberetningsbyrde. Parterne er endvidere enige om at forenkle rammeaftalekonceptet, herunder at rammeaftalerne gøres flerårige og opdelingen i en udviklingsstrategi og en styringsaftale afskaffes.

Sociale mål

Regeringen og KL er enige om at samarbejde om opfølgning på regeringens sociale mål, der skal understøtte et kommunalt fokus på løsninger, der virker.

Forenkling af hjælp til børn med handicap

Der er nedsat en arbejdsgruppe med deltagelse af regeringen, KL og Danske Regioner, der har undersøgt mulighederne for at skabe bedre sammenhæng i indsatsen over for børn med handicap og deres familie. På den baggrund er parterne enige om at arbejde for at styrke sammenhæng og fleksibilitet i indsatsen overfor børn med handicap.

Forebyggelse af vold i botilbud

Med aftalen om satspuljen for 2017-2020 er der afsat 400 mio. kr. til en målrettet indsats for at forebygge vold og overgreb på landets botilbud, herunder gennem etableringen af 150 nye særlige pladser i psykiatrien. Regeringen og KL er enige om, at de nye pladser skal udvikles inden for den fastsatte økonomiske driftsramme, og at der henset til behovet for, at pladserne er klar primo 2018, tages udgangspunkt i eksisterende fysiske rammer.

Der foretages en løbende monitorering bl.a. af antal pladser, herunder evt. tomme pladser samt tomgang, varighed af forløb, henvisningsmønstre og personalesammensætning samt om visitationskriterierne matcher den beskrevne målgruppe. Monitoreringen foretages første gang primo 2018. På baggrund heraf følger parterne op.

9. Sammenhængende sundhed og værdig ældrepleje

Kommunerne har en vigtig rolle i at styrke borgernes sundhed og understøtte mestring af egen sygdom i det nære miljø. Kommunerne har siden kommunalreformen styrket forebyggelsesindsatsen på sundhedsområdet markant samt udviklet og udbygget det nære sundhedsvæsen. Udviklingen har betydet, at kommunerne løfter flere opgaver og dermed afhjælper det specialiserede sygehus- og sundhedsvæsen, hvilket er til gavn for både den enkelte og samfundsøkonomien. En fortsat udbygning af det nære sundhedsvæsen er en forudsætning for sygehusenes stigende specialiseringsgrad og en omkostningseffektiv håndtering af mennesker med kroniske sygdomme.

Regeringen, KL og Danske Regioner har igangsat et udvalgsarbejde om det nære og sammenhængende sundhedsvæsen, der forventes at afrapportere i juni 2017. Udvalgets forslag skal understøtte fremtidens sundhedsvæsen, hvor der tages højde for en mere specialiseret sygehusstruktur med henblik på, at behandlingen af patientgrupper med forløb på tværs af sektorer sker med høj kvalitet, sammenhængende, omkostningseffektivt og borgernært. Det er således vigtigt, at opgavevaretagelsen understøtter en sammenhængende patientrettet indsats.

Samtidig indgik regeringen, KL og Danske Regioner i april 2016 en politisk aftale om otte nationale mål for sundhedsvæsenet. Der bliver i juni 2017 gjort politisk status over målenes udvikling. Regeringen og KL er enige om, at lokal forankring og oversættelsen af de nationale mål sammen med sundhedsaftalerne er væsentlige for at skabe større sammenhæng på tværs af sektorer.

Kommunernes udgifter bliver med Kræftplan IV løftet med 58 mio. kr. i 2017 og 57 mio. kr. i 2018 til initiativer i den kommunale kræftindsats. Parterne er enige om at understøtte de nationale målsætninger på kræftområdet og realisere Initiativerne i overensstemmelse med den fælles udmøntningsplan fra februar 2017.

Regeringen og de øvrige partier i satspuljeforliget har i 2016 indgået en aftale om udmøntningen af 470 mio. kr. i den nationale demenshandlingsplan 2025. KL bakker op om handlingsplanens intentioner og mål og vil bidrage til at udmønte initiativerne.

Strategi for digital sundhed 2018-2022

Regeringen, KL og Danske Regioner er enige om i løbet af 2017 at udarbejde en strategi for digital sundhed 2018-2022, der sætter rammerne for den fælles indsats på feltet. Strategien skal udpege indsatsområder for et bedre, mere effektivt og sammenhængende sundhedsvæsen for patienter, pårørende og medarbejdere. Endvidere er parterne enige om at udarbejde et langsigtet målbillede for den fælles it-infrastruktur på sundhedsområdet.

Kulegravning af regler på ældreområdet

Regeringen og KL er enige om, at offentligt ansatte skal have mere tid til deres kerneopgaver, og at dokumentation og målinger skal være styringsrelevante og målorienterede. Derfor vil parterne i forlængelse af regeringens arbejdsprogram for en sammenhængende offentlig sektor igangsætte en kulegravning af ældre- og dagtilbudsområdet.

Styring i psykiatrien

Regeringen, KL og Danske Regioner har igangsat et arbejde for at udvikle styringen af psykiatrien, som afsluttes ultimo 2017. Arbejdet indgår også i regeringens udspil til sammenhængsreform. Regeringen, Danske Regioner og KL er enige om at arbejde for ambitiøse anbefalinger med fokus på en bedre sammenhæng i patientforløb på tværs af sektorer, bedre dataunderstøttelse på tværs af sektorer, øget synlighed om resultater og bedre styring af økonomi, aktivitet og kvalitet i såvel psykiatrien som socialpsykiatrien.

Moderne omsorgsjournaler

Regeringen og KL er enige om, at moderne omsorgsjournaler på sundheds- og ældreområdet (Fælles Sprog III) kan bidrage til forebyggelse og tidlige indsatser. Parterne er enige om, at implementeringen så vidt muligt skal være gennemført i alle kommuner inden udgangen af 2018. Parterne er endvidere enige om at drøfte visning af oplysninger til borgere bl.a. på sundhed.dk.

Forebyggelse af konkurser i ældreplejen

Regeringen har igangsat et arbejde med at forebygge konkurser på ældreområdet. Der gennemføres i den sammenhæng et analysearbejde, som forventes at være afsluttet i løbet af sommeren 2017. Regeringen vil drøfte konklusionerne med KL.

10. Moderniserings- og effektiviseringsprogrammet

Udviklingen af velfærdsområderne er et fælles ansvar for staten og kommunerne. Staten har ansvar for at understøtte kommunernes opgaveløsning med enkel regulering, der giver plads til lokal prioritering. Kommunerne har ansvar for at tilrettelægge en effektiv opgaveløsning, der sikrer, at borgernes penge anvendes på velfærd med størst muligt effekt.

Med afsæt i programmet er der siden aftale om kommunernes økonomi for 2017 gennemført en bred vifte af initiativer. Regeringen og KL er enige om, at initiativerne samlet kan frigøre ressourcer for 1 mia. kr. i kommunerne, hvoraf 0,5 mia. kr. prioriteres bredt i den offentlige sektor, hvilket er afspejlet i udgiftslofterne fra 2018-2020.

Regeringen og KL er endvidere enige om, at der er behov for at igangsætte nye initiativer, der kan understøtte den fortsatte udvikling af den kommunale service og muliggøre det samlede ambitionsniveau på 1 mia. kr. i 2019.

Forenkling af kommunernes rammer og styrket styring

Regelforenkling og afbureaukratisering kan give kommunerne bedre muligheder for at prioritere ressourcerne dér, hvor de skaber størst værdi. Derfor er der igangsat en række initiativer, som har til formål at identificere statslige regler, der står i vejen for en mere effektiv opgaveløsning i kommunerne. Desuden er der gennemført initiativer, der skal forbedre de kommunale styringsmuligheder og udbrede kendskabet til effektive styringsredskaber. Dette arbejde vil regeringen ligeledes understøtte gennem initiativer igangsat i regi af sammenhængsreformen.

Med afsæt i de gennemførte initiativer er regeringen og KL enige om, at der samlet kan frigøres 525 mio. kr. i 2018 som følge af regelforenklinger og bedre styringsmuligheder for kommunerne, jf. boks 4.

Boks 4

Initiativer til forenkling af kommunernes rammer og styrket styring

Kommunernes regelforenklingsforslag

Der gennemføres en lang række regelforenklingstiltag samt udbredelse af frikommuneforsøg til landsplan, herunder:

- Vederlagsfri fysioterapi og ridefysioterapi: Regeringen vil arbejde sammen med KL for bedre styringsmuligheder under de forestående overenskomstforhandlinger i regi af Regionernes Lønnings- og Takstnævn, herunder i forhold til visitationen.
- Fælles ledelse mellem dagtilbud og skoler: Regeringen vil søge opbakning til at give mulighed for fælles leder og bestyrelse for dagtilbud og skoler med op til 500 børn.
- Friere rammer for klassedannelse: Regeringen vil søge opbakning til mere fleksible muligheder for klassedannelser samt mulighed for organisering af undervisningen i hold med henblik på at understøtte differentierede læringsforløb.
- Afskaffelse af krav om halvårsregnskaber: Regeringen og KL er enige om at afskaffe kravet om et halvårligt regnskab.

Øvrige initiativer

- Bedre styringsmuligheder på socialområdet: Regeringen og KL har i fællesskab identificeret en række værktøjer og anbefalinger, der skal understøtte kommunernes styring af voksenområdet.
- Bedre rammer for effektiv drift af botilbud: Regeringen og KL er enige om, at driften af sociale botilbud til voksne kan tilrettelægges bedre via et øget fokus på målrettet dokumentation og ressourceudnyttelse. Som led heri indføres bl.a. et mere risikobaseret socialtilsyn.
- Én handleplan: Regeringen og KL er enige om, at antallet af handleplaner, som den enkelte borger har, med fordel kan reduceres til én samlet plan, hvilket vil skabe mere sammenhængende forløb for borgeren såvel som en mere effektiv ressourceudnyttelse.
- Forenkling af beskæftigelseslovgivningen: Regeringen og KL er enige om, at der er behov for en markant forenkling af lov om aktiv beskæftigelse med henblik på mere frihed til lokale og effektive løsninger på beskæftigelsesområdet.

Effektiv drift gennem samarbejde og nye organiseringer

Siden kommunalreformen i 2007 har kommunerne haft stort fokus på at udnytte de muligheder for samarbejder og nye måder at organisere sig på, som reformen indebærer. Det gælder såvel internt i den enkelte kommune som på tværs af kommuner og i samarbejde med private virksomheder. Gennem kommunernes arbejde med de nye muligheder er der skabt et grundlag for erfaringsopsamling, oplevelse af barrierer for samarbejde samt vurdering af potentialer ved nye organisationsformer.

Med afsæt i de gennemførte initiativer er regeringen og KL enige om, at der samlet kan frigøres 350 mio. kr. i 2018 som følge af kommunernes muligheder for en mere effektiv drift, *jf. boks 5*.

Boks 5

Initiativer til mere effektiv drift gennem samarbejde og nye organiseringer

Løn og bogholderi

- Der er gennemført en analyse af kommunernes tilrettelæggelse af deres løn og bogholderi. Analysen illustrerer med afsæt i kommunernes egne data og erfaringer, at kommunerne kan opnå betydelige gevinster gennem standardisering og digitalisering af processerne samt reorganisering i form af centralisering inden for kommunen eller via tværkommunale samarbejder. De gode erfaringer og løftestænger i forhold til at arbejde videre med effektivisering af løn og bogholderi vil blive offentliggjort i et inspirationskatalog.

Facility management

- En kortlægning af kommunernes køb, udbud og organisering af facility management-ydelser viser med udgangspunkt i kommunernes egne data og erfaringer, at der er store gevinster ved at arbejde systematisk med facility management-området. En række kommuner har opnået gevinster gennem strategier for facility management-ydelserne, herunder ved målrettet at udbyde ydelserne eller ved samling i en central enhed. De gode erfaringer og løftestænger i forhold til at arbejde videre med facility management i kommunerne vil blive offentliggjort i et inspirationskatalog.

Større fleksibilitet i tværkommunale samarbejder

- Regeringen og KL har gennemført en analyse af de kommunale samarbejdsformer med henblik på at undersøge mulighederne for at gøre det lettere og mere fleksibelt for kommunerne at samarbejde. Med baggrund i arbejdet vil regeringen afsøge mulighederne for tilpasning af lovgivningen, herunder gennem forenkling af godkendelseskrav for § 60-fællesskaber samt øvrige muligheder for øget fleksibilitet i styringen af samarbejderne.

Bedre indkøb og øget digitalisering

Gennem indkøbsfællesskaber og fælles rammeaftaler har kommunerne i de senere år effektiviseret deres indkøb væsentligt. Der er fortsat et potentiale for effektivisering af indkøbet i den offentlige sektor – såvel i kommunerne som i staten og regionerne. Regeringen, KL og Danske Regioner etablerede med aftale om kommunernes økonomi for 2017 et indkøbsstrategisk samarbejde, der skal skabe gevinster via fællesoffentlige løsninger for en række indkøbskategorier. Derudover har kommunerne vedtaget en ny fælleskommunal indkøbsstrategi, der skal understøtte fortsat effektivisering af det kommunale indkøb.

Med afsæt i de gennemførte initiativer er regeringen og KL enige om, at der kan frigøres 125 mio. kr. i 2018 som følge af billigere indkøb gennem fælles aftaler og gevinster gennem digitale løsninger, *jf. boks 6*.

Boks 6

Initiativer til bedre indkøb og øget digitalisering

Fællesoffentligt indkøbsstrategisk samarbejde

- Med afsæt i det fællesoffentlige indkøbsstrategiske samarbejde er parterne enige om at styrke samarbejdet om køb af standardvarer i SKI. Parterne er enige om at idriftsætte seks fælles indkøbsaftaler i 2018, som parterne vil anvende i videst muligt omfang. Derudover er parterne enige om at igangsætte forarbejdet til yderligere mindst seks fælles indkøbsaftaler, som træder i kraft frem mod 2021 samt igangsætte aftaler om fællesindkøb af sundhedsartikler i udvalgte regioner og kommuner.

E-handel

- Parterne er desuden enige om at implementere en række initiativer til digitalisering af indkøbsopgaven, som kan understøtte et mere effektivt indkøb. Parterne er enige om, at der indføres krav om anvendelse af fælles standarder for e-orde og e-kataloger i de tilfælde, hvor der e-handles. Herudover er parterne enige om at arbejde for udviklingen af en fælles standard for e-tilbud, ligesom parterne er enige om behovet for at styrke håndhævelsen af standarden vedr. e-fakturering. Regeringen vil derudover søge opbakning til, at bestemte indkøbskategorier fremadrettet skal e-handles gennem anvendelse af e-orde.

Effektivt indkøb

- I forlængelse af økonomaftalen for 2016 skal SKI løbende videreudvikle de fælleskommunale forpligtende indkøbsaftaler. Det er en væsentlig målsætning, at kommunerne som udgangspunkt altid tilslutter sig og anvender de fælles forpligtende aftaler. Regeringen og KL er således enige om en ambition om, at alle kommuner tilslutter sig de fælles forpligtende indkøbsaftaler frem mod 2020. Parterne er endvidere enige om, at kommunerne skal hæve compliance på de fælles forpligtende aftaler, herunder fastsætte konkrete måltal for compliance. Regeringen og KL vil i fællesskab følge op på arbejdet i den fælleskommunale indkøbsstrategi med at skabe en mere enkel indkøbsorganisering i kommunerne for at afdække muligheder og gode erfaringer med effektiv indkøbsadfærd.

Generel udstillingsløsning af indkomstdata

- Som led i kommunernes monopolbrud har kommunerne ønsket at få stillet forskuds- og årsopgørelsesdata til rådighed direkte fra SKAT via åbne og standardiserede snitflader. Der er på den baggrund enighed om at etablere en it-løsning, der stiller data til brug for administration af en række indkomstafhængige offentlige ydelser til rådighed for kommunerne.

Nye initiativer i moderniserings- og effektiviseringsprogrammet

Regeringen og KL er enige om en række initiativer som led i moderniserings- og effektiviseringsprogrammet:

- Indsamling af nye forslag til regelforenklinger fra kommunerne.
- Yderligere forenkling af reglerne på beskæftigelsesområdet
- Kulegravning af regler og styring på ældre- og dagtilbudsområdet
- Opfølgning på mulighederne for mere effektiv it-drift
- Opfølgning på mulighederne for bedre og billigere kommunalt vejvedligehold
- Analyse af betalingsløsninger

- Øget automatisering på bl.a. administrations- og ydelsesområdet
- Opfølgning på løn og bogholderi samt facility management, herunder effektiv ejendomsadministration

Derudover følges op på igangværende og gennemførte initiativer, der forventes at frigøre yderligere ressourcer fra 2019 og frem, herunder gennemførte forenklinger af beskæftigelseslovgivningen, én handleplan, digital genoptræning, initiativer i digitaliseringsstrategien, fælles offentligt indkøbsstrategisk samarbejde (herunder e-handel) samt generel udstillingsløsning af indkomst.

Samlet skal initiativerne kunne frigøre 1 mia. kr. i 2019.

Implementering og opfølgning på initiativerne

Regeringen og KL er enige om, at det er afgørende, at de aftalte initiativer fører til forandringer i kommunerne og realiserer de aftalte gevinster.

Regeringen og KL er enige om, at ansvaret for implementering af de aftalte initiativer påhviler den aktør, som anbefalingerne er rettet mod. Regeringen har således ansvaret for forenkling af statslige regler mens KL og kommunerne er ansvarlige for implementering af de anbefalinger, der er målrettet kommunernes drift og styring.

Med henblik på at understøtte kommunernes implementeringsindsats iværksættes en særlig indsats, der skal understøtte kommunerne i opfølgningen på initiativer i moderniserings- og effektiviseringsprogrammet. Med økonomiaftalen for 2017 afsatte parterne midler til det tværoffentlige effektiviseringssamarbejdet. Fra 2018 vil en del af disse midler blive anvendt til denne indsats.

Regeringen og KL er endvidere enige om, at der løbende udarbejdes en fælles opfølgning på de igangsatte tiltag med henblik på at understøtte implementeringen. Opfølgningen vil bl.a. bero på centrale nøgletal og oversigter over status for statslige regelændringer.

11. Øvrige områder

Digitalisering

Øget ambitionsniveau for udbredelse af digitale velfærdsløsninger

Som led i sammenhængsreformen er regeringen, KL og Danske Regioner enige om, at vel-dokumenterede digitale velfærdsløsninger skal udbredes hurtigt og effektivt. Som led heri gennemføres et serviceeftersyn, der med afsæt i hidtidige erfaringer skal identificere, hvordan arbejdet med digitale velfærdsløsninger kan styrkes.

Regeringen, KL og Danske Regioner er enige om, at udbredelse af telemedicin til borgere med KOL er væsentligt for at styrke det nære og sammenhængende sundhedsvæsen. Parterne er derfor enige om at prioritere indsatsen højt og sikre en landsdækkende udbredelse inden udgangen af 2019. Parterne er desuden enige om, at landsdelsprogrammerne anskaffer en fælles, generisk og fleksibel telemedicinsk løsning, der bygger på den nationale infrastruktur, og som også kan anvendes til andre patientgrupper.

Finansiering af fællesoffentlige infrastrukturløsninger

Regeringen, KL og Danske Regioner er enige om rammerne for udbuddene af næste generation af de fællesoffentlige infrastrukturløsninger, herunder et foreløbigt nettofinansieringsbehov i perioden 2018-2027 og en fortsættelse af den overordnede finansieringsmodel. Finansieringsbehovet konsolideres og drøftes ved forhandlingerne om kommunernes økonomi for 2019 og 2020. Der er samtidig enighed om en prismodel for Digital Post, fælles finansiering af projektkomkostningerne i 2018, erhvervssupport til NemID, finansiering af teknisk support til de tre løsninger i regi af en ny fællesoffentlig enhed samt at afdække myndighedernes decentrale omstilling til de nye løsninger nærmere.

Endvidere er parterne enige om at fastholde den økonomiske ramme til finansiering af den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi 2016-2020 for 2018 samt at omlægge offentlige myndigheders betaling for CPR-data fra fakturering efter forbrug til en bevilling på finansloven, når CPR-data bliver tilgængelige på Datafordeleren.

Regeringen og KL er enige om finansieringen til drift og vedligehold af en række fællesoffentlige it-systemer på sundhedsområdet i form af Den Nationale Serviceplatform (NSP) og Fælles Medicinkort (FMK).

Kontrol med udbetaling af sociale ydelser

Regeringen og KL er enige om at fortsætte udviklingen af kontrolindsatsen med sociale ydelser. Derfor igangsættes piloter for effektmåling trin 1-2 i 5-10 kommuner og Udbetaling Danmark med det formål at opsamle viden på tværs, udvikle indikatorer og måle effekten.

Informationssikkerhed

Regeringen, KL og Danske Regioner er enige om, at arbejdet med data- og informationssikkerhed skal prioriteres højt og skal styrkes yderligere med henblik på at sikre fortrolighed – og dermed tryghed – om personfølsomme oplysninger og et højt sikkerhedsniveau i den digitale infrastruktur, herunder cybersikkerhed. Regeringen, KL og Danske Regioner vil derfor sammen gennemføre en analyse af, hvordan deling af data i den offentlige sektor sker mere sikkert og effektivt, herunder vurdere anvendelse af nye teknologier hertil.

E&E-systemer

Regeringen og KL er som udgangspunkt enige om, at Skatteministeriet overtager kommunernes E&E-system (Ejendomsskat og Ejendomsbidrag) til den statslige beregning og opkrævning af kommunal grundskyld fra 2021. De teknologiske, økonomiske, juridiske og processuelle forhold herved undersøges i efteråret 2017.

God arbejdsgiverpraksis

Regeringen og KL er enige om at videreføre samarbejdet om god arbejdsgiverpraksis, herunder ved at dele erfaringer og drøfte fælles arbejdsgiverprojekter.

God økonomistyring

Regeringen og KL er enige om at videreføre det etablerede partnerskab om udviklingen af økonomistyring i kommunerne. Arbejdet vil fortsat fokusere på at identificere styringsudfordringer og udbrede eksempler på god styringspraksis inden for specifikke sektorer eller om-

råder. Arbejdet udmøntes konkret gennem udarbejdelsen af sektor- og temaanalyser frem mod økonomiaftalen for 2019.

Center for offentlig innovation

Regeringen, KL og Danske Regioner er enige om at formulere en ny strategi for Center for Offentlig Innovations funktion og arbejde. Danske Regioner indtræder i centeret på lige fod med de øvrige parter.

Verdensmålene

Regeringen, KL og Danske Regioner er enige om at samarbejde om at opfylde FN's verdensmål. Visionen er at fastholde et frit, rigt og trygt samfund i Danmark ved løbende at indtænke bæredygtig udvikling i politiske tiltag. Parterne er enige om, at der er behov for at skabe partnerskaber på tværs af samfundet for at opnå verdensmålene og opfordrer øvrige aktører til at støtte op om opnåelsen af verdensmålene.